

N:o 1.

Ank. till Riksd. kansli den 8 februari 1905, kl. 4 e. m.

Kommitterades för värden om Andra Kammarens ekonomiska angelägenheter utlåtande n:o 1, i anledning af väckt motion om åtgärder för beredande af ökad utrymme åt kammarens kansli.

Till förberedande behandling af kommitterade för vård om kammarens ekonomiska angelägenheter har Andra Kammararen hänvisat en af herr *F. Berg* i Stockholm afgifven motion, n:o 153, däri hemställts, »att Andra Kammararen måtte åt vederbörande gifva i uppdrag att vidtaga lämpliga åtgärder för beredande af ökad utrymme åt kammarens kansli, utan att kammarens klubblokal däraf kommer att lida intrång».

I motionen har i ämnet hufvudsakligen anförts följande:

Då man toge kännedom om anordningarna i det nya riksdagshuset, finge man understundom det intrycket, att åtskilliga af de lokaler, i hvilka det mest intensiva arbetet skulle bedrivas, kanske icke kommit att blifva så väl tillgodosedda som önskligt varit. Sålunda voro de för notarierna afsedda rummen, hvilka förlagts till mellanvåningen ofvanför hufvudvåningen, i fråga om ljusförhållanden mindre tillfredsställande. Dessutom vore att märka, att ingen lokal reserverats för de talrika pressmän, hvilka för sina tidningars räkning ville taga del af gifna motioner eller andra till kansliet hörande handlingar.

Det i hufvudvåningens sydvästra hörn belägna rummet, hvilket syntes hafva ursprungligen varit ämnadt till klubbrum, hade emellertid hittills användts dels såsom skrifrum för kammarens ledamöter, dels såsom lokal för justering af anföranden. Att det i sistnämnda egenskap vore outhärligt, vore själfklart. Men ej heller såsom enskildt skrifrum syntes det under nuvarande förhållanden kunna undvaras, enär de båda närmast liggande rummen påtagligen vore för ändamålet otillräckliga, hvartill komme, att de rum, hvilka vore afsedda för arbete under tystnad, helst borde vara något mera aflägsnade från det, som vore afsedt för hvarjehanda sällskapliga sysselsättningar. På grund häraf syntes det, som om den modifikationen i rumsfördelningen lämpligen kunde vidtagas,

att ett af notarierummen i mellanvåningen upplätes åt tidningsmän vid de tillfällen, då de hade arbete i kansliet,

att hufvudvåningens sydvästra hörnrum förbehölles för justeringen af riksdagsanförenden,

att det närmast öster därom liggande upplätes till notarierum, samt

att till skrifrum för kammarens ledamöter i stället anvisades det stora rum, som vore ämnadt till byffé för kammaren.

Hvad särskildt beträffade sistnämnda förslag, stode Andra Kammarens plenisal i så nära förbindelse med matsal och kafé, att en särskild byffé för denna kammares räkning måste anses som ett ganska konstladt behof, hvilket icke borde få ställa sig i vägen för de verkliga, af själfva riksdagsarbetet betingade.

Då kommitterade nu gå att afgifva yttrande i detta ämne, få kommitterade såsom sin åsikt framhålla, att hvad som torde vara hufvudsyftet med motionärens framställning, eller att bereda ökad kansliutrymme åt den hos kammaren anställda notariepersonalen, synes vara af behofvet påkalladt.

Vid kammarens diskussionsprotokoll tjänstgöra icke mindre än 20 notarier, däraf 16 hafva att stenografiskt uppteckna och därefter med vanlig skrift uppsätta hållna anförenden samt 4 såsom reviderande notarier skola med ledning af egna anteckningar genomse och kontrollera stenografernas uppsatser, innan de framläggas för justering af vederbörande talare. De 16 notarierna äro indelade i 8 par, hvilka turvis under diskussionerna tjänstgöra en half timme i sänder, så att hvarje par tjänstgör hvar åttonde halftimme. Under längre diskussionsplena, hvilka såsom bekant icke så sällan förekomma i Andra Kammaren, händer det därför ofta, att flera eller färre par få inträda i tjänstgöring vid diskussionsprotokollet

icke mindre än tre gånger på samma dag. Och då det i allmänhet icke kan med säkerhet beräknas, när ett plenum kommer att sluta, pläga notarierna oftast tillbringa mellantiden å sina lokaler inom riksdagshuset för att vara beredda att i sin tur inträda i tjänstgöring. Under denna tid äro notarierna sysselsatta med att med hvarandra jämföra de stenografiska uppteckningarna samt med utskrift af anföranden. Enligt hvad kommitterade inhämtat, är det därför, särskildt under kvällsplena, regel, att alla 16 notarierna samtidigt uppehålla sig inom riksdagshuset. Vid sådant förhållande synes det kommitterade vara för arbetets obehindrade fortgång nödigt att såvidt möjligt tillmötesgå den äfven från notariepersonalens sida framställda begäran, att åt hvarje notarie må beredas en särskild och tillräcklig skrifplats.

I planen för riksdagshuset hafva ursprungligen för notariepersonalen afsetts samtliga i mellanvåningen öfver hufvudvåningen befintliga sex rum, däraf fem — fyra små och ett större — äro belägna utåt åt riksbanks- huset till och det sjätte inåt emot en ljusgård. Det sistnämnda rummet lider emellertid af så otillfredsställande belysningsförhållanden, att det icke ens vid full dager låter sig göra att arbeta därstädes utan artificiell belysning.

Med afseende på detta rum har emellertid numera träffats den anordningen, att rummet afdelats i två delar, däraf den ena upplåtits till samlingsrum för de hos kammaren anställda vaktmästarne och den andra användes till förvaringsrum för trycksaker, materialier o. d.

Således återstå för notariernas räkning endast de fem utåt belägna rummen. Fyra af dessa äro så små, att plats icke kan beredas för mera än 2 notarier i hvarje, och det femte lämnar utrymme åt högst 6 notarier. Om man därför kan beräkna, att 14 notarier kunna erhålla skrifplats i dessa rum, återstår emellertid, för ernående af det uppställda syftmålet, att på annat håll anordna arbetsplats åt de öfriga 2 notarierna äfvensom åt de 4 reviderande notarierna.

I detta sammanhang kunna kommitterade icke underlåta att annärka, hurusom för Första Kammarens stenografer, hvilka till antalet äro sammanlagdt endast 12 — eller 8 mindre än de hos Andra Kammaren anställda — likväl i planen för riksdagshuset afsetts lika stort utrymme som för den hos Andra Kammaren tjänstgörande notariepersonalen.

Kommitterade kunna emellertid icke i allo biträda det i motionen för afhjälpande af den förefintliga bristen framställda förslaget, att, jämte det att hufvudvåningens sydvästra hörnrum användes till justeringsrum, det närmast därintill belägna rummet skulle upplåtas till notarierum. Enligt kommitterades åsikt lämnar nämnda hörnrum så stort utrymme,

att i detsamma kunna anordnas såväl justeringslokal som äfven skrifplatser åt två notarier och de fyra reviderande notarierna, utan att för någondera parten skulle uppstå afsevärd olägenhet eller hinder i arbetet. En sådan anordning skulle äfven medföra den fördelen, att kammarens ledamöter hade lättare att vid förefallande behof meddela sig med de reviderande notarierna angående uppsatta anföranden, då dessa notarier hade sina skrifplatser i själfva justeringsrummet.

Emellertid skulle hörnrummets afskiljande från klubblokalerna, såsom också motionären påpekat, nödvändigtvis föranleda, att det för ledamöternas skrifrum afsedda utrymmet blefve å annat håll tillökadt. Lika med motionären anse också kommitterade, att det rum, som anordnats till byffé, lämpligen bör införlifvas med de egentliga klubblokalerna. Kommitterade instämma med motionären däri, att något egentligt behof af ett särskildt byfférum för Andra Kammarens räkning icke föreligger. Särskildt om — såsom till nästa riksdag torde komma att ske, utan att kammaren behöfver därom fatta något formligt beslut — från kapprummet insattes en spiraltrappa ner till tamburen utanför matsalen, skulle kammarens plenisal komma i så nära förbindelse med restaurationsvåningen, att det icke bör sättas i fråga att till byffé upptaga ett rum, som visat sig oundgängligen behöfligt för andra ändamål.

Att, såsom motionären föreslagit, anvisa byfférummet till skrifrum, synes emellertid kommitterade icke vara ändamålsenligt. Tvärtom hålla kommitterade före, att skrifrummen böra anordnas i sammanhang med hvarandra, så att därtill upplätas, utom de två väster om vaktrummet belägna, för närvarande på sådant sätt begagnade smärre rummen, äfven det närmast öster om vaktrummet befintliga större rum, som nu användes såsom läsrum och till, såsom motionären uttrycker sig, hvarjehanda sällskapliga sysselsättningar. I stället borde nuvarande byfférummet anordnas för sistnämnda ändamål.

Genom den sålunda föreslagna rumsfördelningen skulle visserligen icke vinnas det af motionären jämväl uppställda syftemålet att bereda tidningsmännen lokal inom kansliafdelningen. Men det synes ej heller vara möjligt att inom denna del af riksdagshuset finna utrymme för sådant ändamål. Emellertid föreställa sig kommitterade, att, då nu ingen annan utväg synes finnas, dock möjlighet på annat vis skulle kunna beredas tidningsmännen att taga del af inkomna handlingar o. d. I början af riksdag, innan de egentliga diskussionerna inom kammaren begynt, torde tidningsmännen kunna få taga plats i ett af notarierummen, och därefter böra de oftast fåtaliga handlingar, hvaraf de må vilja taga del, kunna på

därom gjord framställning uppsändas till den innanför referentläktaren befintliga lokalen, där skrifplatser äfven finnas anordnade.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställa kommitterade,

att Andra Kammararen måtte i anledning af herr Bergs motion besluta:

att hufvudvåningens sydvästra hörnrum skall upplåtas till lokal för justering af anföranden och till notarierum,

att till skrifrum skola användas de tre närmast öster därom belägna klubbrummen,

samt att jämväl det nu till byffé anordnade rummet skall begagnas såsom klubbrum.

Stockholm den 7 februari 1905.

Ernst Lindblad.

Gust. Odqvist.

Oswald Emthén.